

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığından:

TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI
PROJE YÖNETİMİ VE DESTEK DAİRE BAŞKANLIĞI PROGRAMLARINDA
BAŞVURULARIN VE RAPORLARIN PANEL/DIŞ DANIŞMAN/DEĞERLENDİRME
KURULU YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ VE İZLENMESİNE İLİŞKİN
YÖNERGE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönergede, TÜSEB Proje Yönetimi ve Destek Daire Başkanlığına (PYDDB) sunulan proje ve destek başvurularının panel/dış danışman/değerlendirme kurulu yöntemi ile değerlendirilmesi ve izlenmesi sürecinde uygulanacak usul ve kurallar ile bu süreçte görev alan kişilerin sorumlulukları düzenlenmektedir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 676 ncı maddesi ve 13/03/2018 tarihli ve 30359 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Stratejik Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Başkan: TÜSEB Başkanını,
- b) Başkanlık: TÜSEB Başkanlığını,
- c) Başvuru değişiklik bildirim formu: Daha önce başvurusu yapılan ancak desteklenmesi uygun bulunmayan araştırma projesi veya destek başvurularının, panelist/dış danışman/değerlendirme kurulu raporunda belirtilen hususlar çerçevesinde gerekli değişiklik ve düzeltmeler yapılarak tekrar sunulması durumunda önceki değerlendirme sonucunda bildirilen eksikliklerin ne ölçüde yerine getirildiğinin izlenmesi amacıyla başvuru sahibi tarafından doldurulan belgeyi,
- ç) Değerlendirme kurulu (DK): Daire Başkanlığında yürütülen programların geliştirilmesi, izlenmesi, değerlendirilmesi, panel ve jürilerin oluşturulması, başvuruların değerlendirilmesi gibi konularda yardımcı olmak ve görüş, öneri ve karar oluşturmak üzere, Başkanlık Makamı Olurunda aksi belirtilmediği sürece 1 yıl süreyle Başkan tarafından görevlendirilen, konularında uzman, Daire Başkanlığına ait ve Başkanlığa görüş bildirmekle sorumlu her bir değerlendirme kurulunu,
- d) Dış danışman: PYDDB tarafından yürütülen proje/destek başvurularını belirli kurallar çerçevesinde değerlendiren ve görüş bildiren, daha önce etik ihlali nedeniyle ceza almamış, değerlendirdiği proje/desteğin ekibi ile çıkar çatışması/çakışması bulunmayan ve bu Yönergede belirtilen usul ve sorumluluklar çerçevesinde görevlendirilen alanında uzman kişiyi,
- e) Hakem: Proje/desteğin, onaylanan öneri formuna ve sözleşmeye uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini TÜSEB adına izlemek, değerlendirmek ve raporlamak amacıyla görevlendirilen, konusunda uzman kişi veya kişileri,

- f) Moderatör: PYDDB tarafından paneli yönetmek ve yönettiği paneldeki başvurular hakkında görüş bildirmek üzere, DK üyeleri veya Daire Başkanlığında görevli araştırmacılar arasından görevlendirilen kişiyi,
- g) Panel: Proje ve destek başvurularının değerlendirilmesi amacıyla, alanında uzman kişilerden oluşturulan bilim insanları grubunu,
- ğ) Panel/dış danışman raporu: Panel/dış danışman değerlendirmesi sonucunda düzenlenen, panelist/danışman puanları ile her bir değerlendirme kriterine göre ortak görüşlerin yer aldığı belgeyi,
- h) Panelist: Daire Başkanlığı tarafından yürütülen proje/destek başvurularını belirli kurallar çerçevesinde panel toplantısında değerlendiren ve görüş bildiren, daha önce etik ihlali nedeniyle ceza almamış, değerlendirdiği proje/desteğin ekibi ile çıkar çatışması/çakışması bulunmayan ve Daire Başkanlığı tarafından görevlendirilen alanında uzman kişiyi,
- ı) PYDDB: Proje Yönetimi ve Destek Daire Başkanlığını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Değerlendirme Süreci

Ön değerlendirme

MADDE 4- (1) Proje ve destek başvuruları, programların bağlı olduğu PYDDB tarafından, başvuru şartlarının sağlanıp sağlanmadığı, istenilen belgelerin tam ve usulüne uygun olarak sunulup sunulmadığı yönlerinden ön incelemeden geçirilir. İlgili dönem için ilan edilen başvuru koşullarını sağlamayanlar ve eksik veya yanlış belge ile yapılan başvurular değerlendirme dışı bırakılır.

Değerlendirme yöntemleri

MADDE 5- (1) Programlar, panel, dış danışman veya değerlendirme kurulu değerlendirme yöntemlerinden biri ile değerlendirilir. Değerlendirme sürecinde gerekli görüldüğü hallerde TÜSEB tarafından yerinde inceleme yapılır. Ayrıca, başvuru ile ilgili görüşme yapmak üzere başvuru sahibi/sahipleri davet edilebilir. Yapılacak bu görüşme; başvurunun amacını, yöntemini, takvimini, beklenen sosyal ve ekonomik faydalarını, başarı kriterlerini, TÜSEB'den talep edilen desteğin kapsamını ve gerekli diğer hususları kapsayabilir. Değerlendirmenin hangi yöntemle yapılacağı PYDDB tarafından belirlenir.

Panellerin oluşturulması, panelistlerin ve moderatörlerin belirlenmesi

MADDE 6- (1) Panelistler, gerekli görülmesi halinde değerlendirme kurulu görüşü de alınarak PYDDB tarafından, konunun uzmanları arasından proje ve destek başvurularının konularına göre belirlenir. Her panel; en az üç, en çok dokuz panelistten oluşturulur. Olağanüstü hallerde sayının belirlenmesi değişiklik gösterebilir.

(2) Moderatörler; değerlendirme kurulu üyeleri veya doktora derecesine sahip araştırmacılar arasından PYDDB tarafından belirlenir.

(3) Panelistler, başvuruları bilimsel yönden değerlendirebilecek uzman kişilerden belirlenir. Daha önceki panellerde görev alan panelistlere ait istatistiki bilgiler dikkate alınarak kurumlar arası yaygın dağılımın korunmasına dikkat edilir.

(4) Moderatörler ve panelistler belirlenirken, görevlendirildikleri panellerde değerlendirilecek proje ve destek önerilerinde proje/destek yürütücüsü, araştırmacı veya danışman olarak yer almaması esastır. Ayrıca, proje/destek önerilerinde görev alan kişiler ile aralarında çıkar çatışması/çatışması olmaması göz önüne alınır.

Panel süreci

MADDE 7- (1) Proje ve destek başvurularının bilimsel değerlendirmesine geçilmeden önce, başvuruların panel yöntemiyle değerlendirilmesi sürecinde uygulanacak usul ve kurallar ile bu süreçte görev alan kişilerin sorumlulukları hakkında panelistler bilgilendirilir.

(2) Moderatör tarafından, öncelikle proje/destek başvurusunu inceleyerek raporunu hazırlayan panelistlerden, başvuruyu kısaca tanıtmaları ve hazırladıkları değerlendirme raporunu sunmaları istenir. Gerekli durumlarda mülakatlar yapılır. Başvuru hakkında tüm panelistlerin bilimsel değerlendirmeleri alınıp, tartışmalar tamamlandıktan sonra oylamaya geçilir.

(3) Her bir başvuru için oylama, açık/gizli oy, açık/gizli kimlik ve açık sayım şeklinde yapılır. Oylama tekrarlanabilir. Panel puanı hesaplanırken her bir kriter için verilen oyların aritmetik ortalaması alınır. Başvurunun oylama sonucu aldığı panel puanı moderatör tarafından açıklanır.

(4) Panelde görüşülen başvurular için, panelistlerin ortak görüşleri doğrultusunda panel puanını da yansıtacak şekilde "Panel Raporu" hazırlanır. Raporda her bir kriter için eksik görülen ya da yeterli bulunmayan hususların neler olduğu gerekçeli olarak belirtilir. Panel raporu ve panel puan tablosu, panelistler ve moderatör tarafından imzalanır ve o başvuru için panel değerlendirmesi tamamlanmış olur.

(5) Panelde, başvurunun görüşülmesi sırasında başvuru ile çıkar çatışması/çakışması söz konusu olan panelist olursa, ilgili başvurunun görüşmesi süresince bu panelist panel toplantısına ve değerlendirmeye katılamaz, söz konusu başvuru için oy kullanamaz.

(6) Panelde değerlendirilecek olan başvurular arasında tekrar sunulmuş (önceki dönem/dönemlerde yapılan panel/dış danışman değerlendirmesinde desteklenmesi uygun görülmemiş olup, değişiklik yapılarak yeniden sunulan) olanlar varsa bu tür başvurular önceki "Panel/Dış Danışman Raporu" ve "Başvuru Değişiklik Bildirim Formu" da dikkate alınarak değerlendirilir.

Dış danışman görüşüne başvurulması

MADDE 8- (1) PYDDB tarafından panel yöntemi ile değerlendirilmeyecek proje/destek başvuruları için dış danışman görüşüne başvurulabilir. Dış danışman sayısı en az iki, en fazla beş olur. Olağanüstü hallerde sayının belirlenmesi değişiklik gösterebilir.

Dış danışman ile değerlendirme süreci

MADDE 9- (1) Başvuru belgeleri elektronik ortamda dış danışmanlara gönderilir. Her bir dış danışman, ilgili program için belirlenen değerlendirme kriterlerine göre değerlendirme raporunu oluşturur. Dış danışman raporları, gerekli durumlarda görevlendirilen değerlendirme kurulu üyesi veya belirlenen bir moderatör tarafından nihai değerlendirme raporu haline getirilir.

(2) Değerlendirilecek olan başvurular arasında tekrar sunulmuş olanlar varsa bu tür başvurular önceki "Panel/Dış Danışman Raporu" ve "Başvuru Değişiklik Bildirim Formu" da dikkate alınarak değerlendirilir.

Değerlendirme kurulu yöntemi ile değerlendirme

MADDE 10- (1) Panel veya dış danışman yöntemi ile değerlendirilemeyen başvurular, ön değerlendirmeden sonra değerlendirme kurulunun ilgili üyeleri tarafından değerlendirilir ve Başkana sunulur.

Panel/dış danışman sonuçlarının değerlendirilmesi ve karar süreci

MADDE 11- (1) Panel/dış danışman raporları, moderatör veya ilgili değerlendirme kurulu üyesi görüşü ile birlikte değerlendirilmek üzere değerlendirme kuruluna sunulur.

- (2) Değerlendirme kurulu, panel puanı ve panel raporu sonucunda revize gerekmeden proje ve desteğin önerildiği şekliyle desteklenmesine karar verebilir.
- (3) Panel raporunda belirlenen kriterlerden birinin iyi değil/yetersiz olması durumunda, değerlendirme kurulu, bu olumsuzlukla ilgili tekrar yeni bir panel oluşturulmasına karar verebilir. Değerlendirme kurulu, ikinci panel tarafından hazırlanan panel raporuna göre proje/desteğin desteklenip desteklenmeyeceğine karar verir.
- (4) Değerlendirme kurulu, panel puanı ve panel raporuna göre proje/desteğin revize edilmesine karar verebilir. Revizyonları tamamlanan proje/destek önerisi, revizyon kapsamına bağlı olarak görüşleri alınmak üzere panelist/dış danışmanlara iletilebilir veya yeniden değerlendirme kuruluna sunulabilir.
- (5) Değerlendirme kurulu; panel/dış danışman değerlendirme puanı ve raporuna göre proje/desteğin desteklenmesi/desteklenmemesi hususunda öneride bulunur.
- (6) Bilimsel değerlendirme sonucu desteklenmesi için Başkana sunulacak proje/destekler için bütçe paneli düzenlenebilir. Bütçe panelinin oluşturulmasında bu Yönergenin 6 ncı maddesinde belirtilen koşullar geçerlidir. Bütçe paneli tarafından uygun bulunan destek miktarı Başkanlık makamına önerilir.
- (7) Bir milyonun altındaki proje/destekler için, değerlendirme kurulu kararı ve kararlaştırılan destek miktarı Başkana sunulur ve değerlendirme kurulu önerileri Başkanlık onayıyla kesinleşir.
- (8) Bir milyonun üstündeki proje/destekler için, değerlendirme kurulu kararı hakkında ilgili enstitülerin görüşlerini alarak, kararlaştırılan destek miktarı ile Yönetim Kuruluna sunulur ve değerlendirme kurulu önerileri Yönetim Kurulu onayıyla kesinleşir.

Sonuçların ilanı ve başvuru sahiplerine gönderilmesi

MADDE 12- (1) Başkanlık/Yönetim Kurulu onayı ile kesinleşen destek kararları başvuru sahiplerine bildirilir. Desteklenmesi uygun bulunmayan başvurulara ilişkin değerlendirme sonuçları, gerekli görülmesi halinde PYDDB tarafından panel/dış danışman raporu ile birlikte başvuru sahiplerine bildirilir. Bu raporlarda panelist/dış danışman/değerlendirme kurulu ve moderatör isimleri ile başvurunun aldığı puan belirtilmez.

Panel/dış danışman değerlendirme sonucunun iptali

MADDE 13- (1) Proje/destek başvurusunun usulüne uygun değerlendirilmediğinin belirlenmesi ve/veya panelist/dış danışmanların ya da moderatörlerin bu Yönergenin 15 inci maddesine aykırı durumlarının tespit edilmesi halinde, panelin/dış danışmanların bu başvuru ile ilgili değerlendirme sonucu, panelistleri/dış danışmanları öneren değerlendirme kurulu üyesinin uygun görüşü ile PYDDB Daire Başkanı önerisi ve Başkanlığın onayı üzerine iptal edilir. Bu durumda, söz konusu proje veya destek başvurusu panelist/dış danışman görüşleri de alınarak değerlendirme kurulunca görüşülerek karara bağlanır.

(2) Başvuru sahibinin etik ihlali yaptığının tespiti durumunda ise bu başvuru ile ilgili panelist/dış danışman kararı, değerlendirme kurulu tarafından iptal edilir ve ilgili mevzuat gereğince işlem yapılır.

Hakem değerlendirmesi

MADDE 14- (1) İlgili programların mevzuatında belirtilmesi halinde, proje ve destek programlarından yararlananların gelişme veya sonuç raporları hakem tarafından değerlendirilir. İzleme sürecinde gerekli görüldüğü hallerde TÜSEB tarafından hakemlere yerinde inceleme yaptırılır. Hakem görüşlerinin olumlu veya olumsuz olması durumuna göre mevzuatta belirtilen işlemler yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev ve Sorumluluklar

Panelist/dış danışman/değerlendirme kurulu üyelerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 15- (1) TÜSEB tarafından görevlendirilen panelist/dış danışman/değerlendirme kurul üyeleri aşağıda belirtilen hususlara uymakla yükümlüdürler:

- a) Bilimsel kural ve kriterlere uymak ve uzmanlık alanına girmeyen hususlar varsa o hususlarla ilgili değerlendirme yapmaktan kaçınmak,
  - b) Değerlendirmelerini objektif olarak yapmak; objektif davranmayı engelleyecek çıkar çakışması/çatışması durumlarının varlığı halinde (örneğin; tez danışmanı/öğrencisi olmak; son üç yıl içerisinde makale/tebliğ/proje/etkinlik gibi ortak çalışma yapmış veya yapmakta olmak; aynı kurumda çalışıyor/görevli olmak veya yakın gelecekte aynı kurumda çalışmaları/görevlendirilmeleri muhtemel olmak veya ilgili başvurunun hazırlanmasına katkıda bulunmuş/görüş bildirmiş olmak; daha önce yargıya intikal eden bir ihtilafın tarafları olmak; ikinci dereceye kadar kan ve üçüncü dereceye kadar kayın hısımlığı bulunmak; tarafsız davranmayı önleyecek derecede olumlu/olumsuz düşünce/önyargı sahibi olmak ve benzeri haller), görüş bildirmekten kaçınmak ve durumu değerlendirme öncesinde PYDDB'ye yazılı olarak bildirmek,
  - c) Raporlarını TÜSEB tarafından istenen formatlara uygun olarak hazırlamak, görüş ve değerlendirmelerini bilimsel gerekçelere dayandırmak,
  - ç) Panelde görüşülecek tüm başvuruları inceleyerek panele gelmek,
  - d) Değerlendirme ile ilgili her türlü bilginin (moderatör/panelist/dış danışmanlarının isimleri, panelist/dış danışmanların değerlendirme veya görüşleri, panel toplantı içeriği, panel raporunun içeriği ve benzeri) ve kendileriyle TÜSEB arasında yapılan yazışma ve görüşmelerin gizli olduğunu bilerek bu gizliliğe uygun davranmak, bilgileri üçüncü kişilerle paylaşmamak, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve diğer mevzuat ile belirlenen yükümlülüklerle uymak,
  - e) Proje/destek (önerisi) içeriklerini ve panel/dış danışman/değerlendirme kurulu değerlendirmesi ile ilgili bilgileri üçüncü kişilere aktarmamak,
  - f) Proje/destek (önerisi) içeriği ile proje/destek çıktılarını şahsi amaçlarla kullanmamak,
  - g) Değerlendirmedeki tüm başvurulara ilişkin belgeleri değerlendirme sonunda imha etmek veya PYDDB personeline teslim etmek,
  - ğ) Başvuruda bulunanlar ile değerlendirme öncesi veya sonrası başvuru hakkında herhangi bir şekilde doğrudan veya dolaylı olarak iletişime geçmemek,
  - h) Proje/destek başvurusunda etik kurallara aykırı bir durumun tespiti durumunda, PYDDB'yi değerlendirme öncesi yazılı olarak bilgilendirmek.
- (2) Yukarıda belirtilen görev ve sorumlulukları yerine getirmediği veya görevini ifa ederken etiğe aykırı davrandığı tespit edilen panelist/dış danışman/değerlendirme kurulu üyelerine, TÜSEB'in ilgili mevzuatı ile idari, cezai, hukuki ve mali hususlarda diğer mevzuat uyarınca yaptırım uygulanır.

Moderatörün görev ve sorumlulukları

MADDE 16- (1) Moderatör, panelin bu Yönergeye uygun olarak TÜSEB adına yönetilmesinden ve sonuçlandırılmasından; her başvuru için panel raporunun ve panel puan tablosunun panelistlere imzalatılmasından ve panelle ilgili evrak ve dokümanların düzenli bir şekilde PYDDB'ye teslim edilmesinden sorumludur.

(2) Moderatör panelde bilimsel görüş belirtmez, panelistlerin görüşleri doğrultusunda veya tersine yönlendirme yapamaz ve oylamaya katılamaz, ancak panel veya dış danışman raporlarını değerlendirerek olumlu veya olumsuz görüşlerini de içeren ayrı bir rapor halinde PYDDB'ye sunar. Moderatör, yönettiği panel/dış danışman değerlendirmesinde görüşülen

proje/destek başvuruları ile arasında, bu Yönergenin 15 inci maddesinin (b) bendinde belirtilen çıkar çakışması/çatışması durumlarının olması halinde, panel öncesinde PYDDDB'yi yazılı olarak bilgilendirmek ve yine bu Yönergenin 15 inci maddesinin ç, d, e, f, g, ğ bentlerinde belirtilen hususlara uymakla yükümlüdür.

(3) Yukarıda belirtilen görev ve sorumlulukları yerine getirmediği veya görevini ifa ederken etiğe aykırı davrandığı tespit edilen moderatörlere, TÜSEB'in ilgili mevzuatı ile idari, cezai, hukuki ve mali hususlarda diğer mevzuat uyarınca yaptırım uygulanır.

Hakemin görev ve sorumlulukları

MADDE 17- (1) TÜSEB tarafından görevlendirilen hakemler aşağıda belirtilen hususlara uymakla yükümlüdürler:

- a) Bilimsel kural ve kriterlere uymak ve uzmanlık alanına girmeyen hususlar varsa o hususlarla ilgili değerlendirme yapmaktan kaçınmak,
- b) Değerlendirmelerini objektif olarak yapmak; objektif davranmayı engelleyecek çıkar çakışması/çatışması durumlarının varlığı halinde (örneğin; tez danışmanı/öğrencisi olmak; son üç yıl içerisinde makale/tebliğ/proje/etkinlik gibi ortak çalışma yapmış veya yapmakta olmak; aynı kurumda çalışıyor/görevli olmak veya yakın gelecekte aynı kurumda çalışmaları/görevlendirilmeleri muhtemel olmak veya ilgili başvurunun hazırlanmasına katkıda bulunmuş/görüş bildirmiş olmak; daha önce yargıya intikal eden bir ihtilafın tarafları olmak; ikinci dereceye kadar kan ve üçüncü dereceye kadar kayın hısımlığı bulunmak; tarafsız davranmayı önleyecek derecede olumlu/olumsuz düşünce/önyargı sahibi olmak ve benzeri haller), görüş bildirmekten kaçınmak ve durumu PYDDDB'ye yazılı olarak bildirmek,
- c) Raporlarını TÜSEB tarafından istenen formatlara uygun olarak hazırlamak, görüş ve değerlendirmelerini bilimsel gerekçelere dayandırmak,
- ç) Hakemlik görevi ile ilgili her türlü bilginin ve kendileriyle TÜSEB arasında yapılan yazışma ve görüşmelerin gizli olduğunu bilerek bu gizliliğe uygun davranmak, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve diğer mevzuat ile belirlenen yükümlülüklerle uymak,
- d) Hakemlik görevini şahsi amaçlarla kullanmamak,
- e) Kendisine gönderilen bilgi ve belgeleri, hakemlik görevini tamamladıktan sonra imha etmek,
- f) Hakemliğini yaptığı desteklenenlerle herhangi bir şekilde doğrudan veya dolaylı olarak iletişime geçmemek,
- g) Değerlendirme sırasında etik kurallara aykırı bir durumun tespiti durumunda, PYDDDB'yi yazılı olarak bilgilendirmek.

(2) Yukarıda belirtilen görev ve sorumlulukları yerine getirmediği veya görevini ifa ederken etiğe aykırı davrandığı tespit edilen hakemlere, TÜSEB'in ilgili mevzuatı ile idari, cezai, hukuki ve mali hususlarda diğer mevzuat uyarınca yaptırım uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 18- (1) Bu Yönerge Yönetim Kurulu tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19- (1) Bu Yönerge hükümlerini Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanı yürütür.